

Motion till riksdagen

1988/89:Fö724

av Hans Rosengren (s)

En svensk räddningsstyrka för internationella katastrofer

Jordbävningskatastrofen i Armenien

Den svåra jordbävningen i Armenien den 7 december 1988 är en av de största katastroferna som har inträffat i världen under senare år. Skadorna på människor, bostäder och andra anläggningar i städer som Spitak, Leninakan och Kirkovakan blev mycket omfattande. Enligt officiella uppgifter omkom cirka 25 000 människor, medan 20 000 behövde läkar- eller sjukhusvård och 500 000 blev hemlösa. Inom det drabbade området levde före katastrofen omkring 700 000 människor.

Sovjetiska myndigheter sände några dygn efter katastrofen en allmän begäran till andra länder om hjälp i räddningsarbetet. Den svenska regeringen uppdrog åt räddningsverket att bistå med katastrofhjälp i form av personal och material. Flera andra länder — bl.a. Finland, Frankrike, Förenta Staterna, Schweiz, Tjeckoslovakien och Österrike — sände också personal och utrustning till katastrofområdet.

Räddningsverket hade inom 10 timmar efter regeringens beslut om det svenska biståndet en räddningsstyrka på 37 personer redo på Arlanda för transport till katastrofområdet. Räddningsstyrkan förfogade över 16 räddningshundar och utrustning för de inledande dygnens räddningsarbete. I två andra omgångar transporterades ytterligare 14 personer och utrustning för i första hand förläggning och utspisning av hemlösa armeniska invånare. Läkemedel och sjukvårdsutrustning från Svenska röda korset ingick också i sändningarna. Regeringen anslog särskilda medel för det svenska biståndet.

Den rutinerade personalen i räddningsstyrkan kunde genast efter ankomsten påbörja ett krävande räddningsarbete i de armeniska städer som hade drabbats av jordbävningen. En utvärdering av denna första katastrofinsats som har genomförts med svensk räddningspersonal utomlands pågår inom räddningsverket. Enligt de bedömningar som gjordes i samband med att den svenska styrkan återvände till Sverige gav insatsen humanitärt sett ett mycket gott resultat. Den svenska räddningsstyrkans arbete ledde bl.a. till att ett flertal liv räddades och att många människors nöd lindrades.

Internationell samverkan i räddningstjänsten

Flera länder överväger för närvarande att vidta förberedelser så att de skall kunna medverka i räddningsinsatser vid mycket stora olyckor i andra län-

der. Sverige ligger mycket långt framme både organisatoriskt och tekniskt inom räddningstjänsten. Det är mot den bakgrunden naturligt att även vi planerar för att kunna bistå länder som drabbas av katastrofartade olyckor. Sådana räddningsinsatser har i första hand ett värde för de drabbade människorna. Det är emellertid av betydelse för beredskapen mot stora olyckor också inom landet att vi kan samla erfarenheter av katastrofarbete utomlands. Vi får därmed tillgång till en kvalificerad räddningsstyrka som kan utgöra en förstärkning vid mycket allvarliga olyckor inom landet. Räddningsstyrkans erfarenheter blir vidare av mycket stort värde för vår civilförsvarsberedskap.

En ökad internationell samverkan inom räddningstjänsten leder till ett kunskapsutbyte som bör kunna främja utvecklingen av räddningstjänsten i alla berörda länder. Det internationella samarbetet bör kunna omfatta insatser framför allt mot de stora miljöolyckor som drabbar industri- och u-länder. Effektivare åtgärder mot sådana olyckor skulle i en del fall kunna få betydelse för strävandena att skydda miljön även i Sveriges närhet.

Räddningsverket bör få i uppdrag att med ledning av erfarenheterna av biståndsinsatsen i Armenien planera en organisation som är beredd att med kort varsel ingripa med räddningsinsatser i andra länder. En sådan organisation bör utbildas, övas och utrustas så att den kan medverka vid insatser i samband med svåra olyckor som drabbar människor och miljö. Räddningsverket bör planera verksamheten i samråd med berörda myndigheter och organisationer.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen tillkänna vad i motionen anförts om en svensk räddningsstyrka för insatser vid katastrofartade olyckor i andra länder.

Stockholm den 25 januari 1989

Hans Rosengren (s)